

Asia: VN/1007/2019

Lausuntopyyntö Yhteisöllinen kansalaistoiminta 2020 -työryhmän mietinnöstä

1. Sääntöjen vähimmäissisällön keventäminen ja uuden yhdistyksen sääntöjen kirjoittamista helpottavat olettamasäännökset – yhdistyslain 8, 10 b, 23, 24, 35, 38, 38 a, 39 a ja 40 §

Työryhmän ehdottamien uusien olettomasääntöjen perusteella, jollei säännöissä toisin määrätä:

- jäsenmaksua voidaan periä yhdistyksen kokouksen päätöksellä
- hallituksen jäseniä 3-7; hallituksen jäsenten, tilin/toiminnantarkastajan toimikausi päättyy ja uusi kausi alkaa valinnasta päättävän yhdistyksen kokouksen päättyessä
- tilikausi on kalenterivuosi
- henkilövalinnat tehdään, tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään varsinaisessa yhdistyksen kokouksessa 6 kk kuluessa tilikauden päättymisestä
- kirjallinen kutsu yhdistyksen kokoukseen jäsenille 2 viikkoa ennen kokousta
- purkautuvan yhdistyksen jäljelle jäävä omaisuus on käytettävä yhdistyksen tarkoituksen edistämiseen purkamisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla.

Uudet olettomasäännöt perustuvat yhdistysten nykyiseen sääntökäytäntöön (mm. Patentti- ja rekisterihallituksen mallisäännöt, järjestöjen sääntömallit), joita suurin osa uusista yhdistyksistä käyttää. Tarkoitus on, ettei uusista olettomasäännöistä seuraa muutoksia vanhoille yhdistyksille.

Vastustan

Perustelut

Yhdistyksen rekisteröinnin ulottaminen koskemaan vain muutamia perussäännöksiä sekoittaa nykyisen järjestelmän ilman mitään mainittavaa hyötyä. Yhdistyksen sääntöjen kokoaminen tapahtuisi kolmesta osasta: muutama perussäännös yhdistysrekisteristä, olettomasäännökset poimittuina yhdistyslaista; yhdistyksen niihin tekemät poikkeamat. Monimutkaista ja suuri sekaannuksen vaara. Mikä olisi olettama yhdistyksessä, jossa on lukuisia erilaisia jäseniä: varsinaiset, kannatusjäsenet, kunniajäsenet, eläkeläisjäsenet, nuorisojäsenet, opiskelijajäsenet jne. Entä, mikä

olisi hallituksen jäsenmäärän olettama, kun se nyt olisi 3-7. Kyllä PRH:n mallisäännöt riittävät. Olettamasäännökset on poistettava.

2. Jäsenten yhdenvertaisuusperiaatteesta nimenomainen säännös – yhdistyslain 10 a §

Työryhmä ehdottaa yhdistyskäytäntöä vastaavaa nimenomaista säännöstä yhdenvertaisuusperiaatteesta, joka selventää nykyisin suurelta osin sääntelemättömän periaatteen soveltamista yhdistyksissä. Ehdotuksen soveltamisala on huomattavasti suppeampi kuin muissa yhteisömuodoissa eikä periaatetta sovelleta yhtä tarkasti kuin muissa yhteisömuodoissa. Ehdotuksella selvennetään jäsenten yhdenvertaisen kohtelun vaatimuksen erot ja yhtäläisyydet muiden yhteisölakien, perustuslain ja hallintolainsäädännön yhdenvertaisuusperiaatteisiin ja yhdenvertaisuussäätelyyn.

Ehdotus perustuu oikeuskirjallisuuden lisäksi työryhmän selvittämään yhdistyskäytäntöön (esim. verkkokyselyt ja -keskustelut ja työpajat). Ehdotuksen perusteluissa on paljon käytännöstä nousseita esimerkkejä.

Vastustan

Perustelut

Nykyinen malli yhdenvertaisuuden olennaisesta loukkaamisesta mitättömyysperusteena on toiminut riittävästi. Suuressa osassa yhdistyksiä yhdenvertaisuudella ei ole kuin harvoin sisältöä. Urheiluseuroissa, taideyhdistyksissä ja tieteellisissä yhdistyksissä toiminta perustuu pääasiin lahjakkuuksiin, niiden arviointiin ja saavutuksiin sekä työmarkkinoilla ammattitaitoon, työkokemukseen ja yleiseen kyvykkyyteen. Ehdotettu sääntely lisäisi riitelyn mahdollisuuksia. Yhdistyksen hallitus voisi sen perusteella joutua vahingonkorvausvelvolliseksi. Tulisiko puolueyhdistyksen tukea vaaleissa kaikkia ehdokkaitaan yhdenvertaisesti, tulisiko palkkaneuvotteluissa ajaa kaikkien etuja yhdenvertaisesti? Mikä on tarve tällaiselle muutokselle?

3. Sallitaan 100% verkkokokoukset perinteisen yhdistyksen kokouksen tai valtuutettujen kokouksen vaihtoehtona – yhdistyslain 17 §:n 2 momentti

Verkkokokous perustuisi aina yhdistyksen sääntöihin ja jäsenten käytössä olisi kaikki perinteistä kokousta vastaavat osallistumiskeinot ("teknologia-neutraali" kokousmääritelmä, käytännössä yleensä reaaliaikainen osallistuminen). Hallitus vastaisi tarvittavista kokousjärjestelyistä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Tietoverkossa toimiva yhdistys voidaan nykytekniikan huomioon ottaen sallia, kunhan se perustuu yhdistyksen sääntöihin. Tästä tekniikasta on nyt korona-ajasta johtuen paljon hyviä kokemuksia.

4. Etäosallistuminen mahdolliseksi hallituksen päätöksellä, jollei säännöissä rajoitettu tai kielletty – yhdistyslain 17 §:n 3 momentti

Ehdotuksella pyritään digitalisoinnin mahdollisuuksien käyttöön täysimääräisesti sekä, vältetään sääntömuutos- ym. Kuluja. Ehdotuksen valmistelu perustuu myönteisiin kokemuksiin ja työryhmän arvioon väliaikaisen lain aikaisesta kokouskäytännöstä.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Etäosallistumisesta tulisi yleensä saada yhdistyksen normaalien päätöksentekijöiden päätös so. päättää yhdistyksen tai sen valtuutettujen kokouksessa. Kysymys on myös vallanjaosta, sillä etäosallistuminen vaikuttaa päätöksen sisältöön. Yhdistyksen päätöksentekijöiden tulisi ilmoittaa kantansa, mutta siihen voisi riittää hallitukselle annettu kertaluonteinen tai pysyvä valtuutus ratkaista etäosallistumisen käyttö. Tämä voisi tapahtua ilman yhdistyksen hyväksymää äänestys- ja vaalijärjestystä, jolloin hallitus antaisi tarkemmat ohjeet.

5. Jäsen- ja liittoäänestys myös hallituksen puheenjohtajasta ja hallituksen jäsenistä mahdolliseksi – yhdistyslain 17 ja 19 §

Hallitusohjelman mukainen mahdollisuus jäsen- ja liittoäänestyksen sallimiseen hallituksen tai sen puheenjohtajan valitsemiseksi perustuisi aina yhdistyksen sääntöjen määräykseen. Liittoäänestyksellä tarkoitetaan päätöksentekoa, jossa esimerkiksi puolue-yhdistyksen jäsenyhdistyksen henkilöjäsen saa äänestää puolueyhdistyksen yhdistyksen kokoukselle kuuluvasta asiasta.

Ehdotuksen ero yhdistyksen kokouksessa käsiteltävään hallituksen puheenjohtajan ja jäsenen valintaan olisi se, ettei tarvitse järjestää kokousta, jossa keskustellaan ehdokkaista. Nykyisin jäsenyhdistyksen henkilöjäsenelle ei voi antaa äänioikeutta esim. puolue-yhdistyksen puheenjohtajan tai hallituksen jäsenen vaalissa.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Puheenjohtajan valinta jäsen- tai liittoäänestyksellä siirtää liitoissa valinnan perustason henkilöjäsenten suoritettavaksi. Tähän on hyvät perustelut, vaikka se epäilemättä saattaa hyvinkin muuttaa valinnan lopputuloksen. Se on myös suhteellisen yksinkertaista suorittaa. Sen sijaan hallituksen jäsenten vaalin vastaava siirtäminen on vaikeaa. Miten siitä äänestettäisiin, kun ehdokkaita voi olla paljon ja osalle on asetettu pätevyysvaatimuksia, esimerkiksi tasa-arvon tai alueellisen jakaantumisen perusteella. Vaali olisi listavaali ja todennäköisesti enemmistövaali, sillä suhteellinen vaalitapa olisi varsin vaikeasti ja ennalta-arvaamattomasti toteutettavissa. Hallituksen valinnasta olisi myös voitava keskustella ja neuvotella.

6. Jäsenen kyselyoikeudesta yhdistyksen kokouksessa nimenomainen säännös – yhdistyslain 25 a §

Työryhmä ehdottaa nykyistä yhdistyskäytäntöä vastaavaa nimenomaista säännöstä jäsenen kyselyoikeudesta ja yhdistyksen johdon vastausvelvollisuudesta yhdistyksen kokouksessa. Tarkoituksena on selvittää, milloin nykyisin sääntelemätön kyselyoikeus ja vastausvelvollisuus on tai sitä ei ole. Ehdotus perustuu oikeuskirjallisuuden lisäksi työryhmän selvittämään yhdistyskäytäntöön (esim. verkkokyselyt ja –keskustelut ja työpajat). Ehdotuksen perusteluissa on paljon käytännöstä nousseita esimerkkejä.

Vastustan

Perustelut

Käytännössä kyselyitä tehdään ja vastauksia yleensä annetaan, mutta sen siirtäminen lakisääteiseksi menettelyksi, synnyttäisi moiteoikeuden ja lisäksi merkittävästi riitelyn ja sabotoinnin mahdollisuuksia. Samalla se voisi aiheuttaa runsaasti lisätyötä. Jos vastausta ei heti anneta, se olisi annettava kirjallisesti kahden viikon kuluessa. Mitä tehtäisiin, jos kyselijöitä on kymmenittäin tai kokous olisi etäkokous?

7. Sallitaan päätösvallan delegointi jäseneksi ottamisen ja eroilmoituksen vastaanottamisen osalta – yhdistyslain 12 ja 13 §

Jäseneksi ottamisen osalta delegointi perustuisi sääntöihin, eroilmoituksen vastaanottamisen osalta hallituksen päätökseen. Tarkoituksena on helpottaa digitaalisten palveluiden mahdollisuuksien hyödyntämistä jäsenasioissa (esim. liiton jäsenpalvelujärjestelmää hyödynnetään jäsenyhdistyksen jäsenasioiden hoidossa).

Ei muutosta jäsenen erottamiseen (ei perusteita sallia delegointia)

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Vastaa pitkälti nykyistä käytäntöä.

8. Hallituksen huolellisuus- ja lojaliteettivelvollisuudesta ja velvollisuudesta huolehtia yhdistyksen hallinnon järjestämisestä nimenomaiset säännökset. Nimenomainen lain tai sääntöjen vastaisten päätösten täytäntöönpanokielto – yhdistyslain 35 §

Työryhmän ehdotuksen tarkoituksena on selventää yhdistyksen hallituksen yleisiä tehtäviä. Ehdotuksessa on otettu huomioon myös tilanne, jossa vastuu päivittäisesti johtamisesta on toimitusjohtajalla (esim. rajoittaa nimenomaisesti hallituksen vastuuta kirjanpidosta ja varainhoidosta).

Vastustan

Perustelut

Muutos olisi omiaan kuormittamaan yhdistyslakia. Hallituksesta ei tule säätää liikaa, vaikka joitakin selvennyksiä pitäisin mahdollisena. Ehdotetaan, että hallitus ja sen jäsen eivät saisi noudattaa yhdistyksen kokouksen tai hallituksen noudattamaa päätöstä, joka on tämän lain tai sääntöjen vastainen ja siksi pätemätön. Moitteenvaraista päätöstä ei siis voitaisi noudattaa edes moiteajan päätyttyä, sillä pätemättömyys ei yleensä korjaannu. Tätä on vielä huolellisesti mietittävä, sillä se muuttaisi kestävämmäksi nykytilaa.

9. Sallitaan myös yhdistyksille toimitusjohtaja-toimielin – yhdistyslain 35 a §

Työryhmä ehdottaa, että yhdistyksen säännöissä voitaisiin määrätä toimielin-toimitusjohtajan valitsemisesta. Mahdollisuus sallitaan kaikille yhdistyksille (ei esim. koko- eikä toimialarajoja). Toimitusjohtaja vastaa hallituksen ohjauksessa ja valvonnassa yhdistyksen päivittäisestä johtamisesta. Hallitus valitsee ja erottaa toimitusjohtajan, joka ei ole työsuhteessa yhdistykseen. Ehdotus ei vaikuta yhdistysten nykyisten toiminnanjohtajien, pääsihteerien ym. työsuhteisiin.

Ei kantaa

Perustelut

Pitäisin mahdollisena hyväksyä yhdistyksessä toimielin-toimitusjohtaja, jos se käy laista ja ohjeista selvästi ilmi. Tällaiselle henkilölle ei voida varata yksinoikeutta toimitusjohtaja-tittelin käyttöön, vaan olemassa olevat toimitusjohtajat jatkaisivat nimikkeellään.

10. Yhdistyksen johdon esteellisyyssääntelyn tarkistus – yhdistyslain 37 §

Työryhmän ehdottamaa esteellisyyssääntelyä sovellettaisiin hallituksen jäseniin, (ehdotettavaan) toimitusjohtajaan ja muuhun sääntöjen perusteella hallintotehtävää hoitavaan toimihenkilöön (nykyisin kaikki toimihenkilöt).

Tarkoitus on selventää vastuusuhteita yhdistyksessä: hallitus ja mahdollinen toimitusjohtaja vastaavat yhdistyksen toiminnan järjestämisestä niin, että intressiristiriitatilanteita ei synny ja/tai ne tunnistetaan ja niissä toimitaan asianmukaisesti.

Työryhmän ehdotuksella selvennetään esteellisyyden perusteita siten, että yksityinen etu voi olla esteellisyyseruste vain, jos toimi poikkeaa yhdistyksen tavanomaisesta toiminnasta tai tavanomaisista ehdoista. Lisäksi selvennetään sitä, milloin välillinen etu johtaa ja ei johda esteellisyyteen.

Vastustan

Perustelut

Ehdotus aiheuttaisi uusia tulkintaongelmia eikä selkeyttäisi oikeustilaa. Esteellisyys yhdistyksissä ei rinnastu hallinnon tai taloudellisten yhteisöjen esteellisyyteen vaan on monipolvisempi.

11. Pienimmille yhdistyksille sallitaan helpotettu tilinpito – yhdistyslain 37 a §

Työryhmä ehdottaa, että jos yhdistyksen tuotot ovat enintään 30 000 €/v, se voi soveltaa kirjanpitolakia kevyempää tilinpitonormistoa, joka perustuu maksuperusteiseen yksinkertaiseen kirjanpitoon. Tarkoituksena on tulojen, menojen, varojen ja velkojen erillään pitäminen. Tilinpitoon ei kuulu pakollisen tilinpäätöksen laatimista, jos tilinpito pidetään säännöllisesti (vähintään kuukausittain) jäsentenä nähtävänä. Lisäksi tilinpito-mallissa on mahdollisuus tilinpäätöstä kevyempään vuosilaskelmaan.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Olisi pohdittava, kuuluuko tällainen säännös yhdistyslakiin vai kirjanpitolakiin, johon yhdistyslaissa muutoinkin viitataan. Pykälää tulisi joka tapauksessa yksinkertaistaa, sillä siinä on peräti seitsemän momenttia. Jäsenillä ei tulisi olla yleistä oikeutta kirjanpidon tarkastukseen, mikä kuuluu toiminnantarkastajalle ja hallitukselle. Aineistojen säilyttäminen olisi yhdistyskäytännön tuntien kohtuuton. Säännöstä olisi lyhennettävä merkittävästi, ehdotetunkaltaisena se tuskin käytännössä toteutuisi.

12. Yhdistysten yhdistymiseen uusi vaihtoehto – yhdistyslain 42 a – 42 c §

Työryhmä ehdottaa vaihtoehtoista sopimukseen perustuvaa yhdistymisjärjestelyä, jolla pyritään helpottamaan erityisesti suurempien yhdistysten yhdistämistä. Ehdotus sisältää varojen ja velkojen yleisseuraannon ja järjestelyn kaikkien oikeusvaikutusten (mm. uuden yhdistyksen perustaminen,

sääntömuutos, jäsenyyksien siirtyminen, yhdistyvän yhdistyksen purkautuminen) voimaantulon saman aikaisesti rekisteröinnillä. Yleisseuraanto vähentää olennaisesti varojen ja vastuiden yksilöintiin ja ”järjestämiseen” liittyvää selvittelyn tarvetta.

Velkojen yleisseuraannon vuoksi ehdotus sisältää velkojansuojamenettelyn.

Vastustan

Perustelut

Sääntely noudattelee taloudellisten yhteisöjen tilanteita eikä sovi yhdistyksiin. Yhdistysten yhdistymisessä eivät velkojat ole pääasioita vaan järjestöpoliittiset seikat. Jos ehdotettu säännös tulisi, en usko sen soveltamiseen. Yhdeksän momenttia taloudellisia lähinnä velkojien suojaa koskevia säännöksiä tuskin kiinnostaa. Allekirjoittanut on ehdottanut yksinkertaista säännöstä, joka on otettu mietinnön seurantaryhmää koskevaan tekstiin. Suosittelen sitä. Se täyttäisi hallitusohjelmassa mainitun järjesytöfuusioiden helpottamisen, mitä ehdotettu säännös ei tee.

13. Muut kommentit työryhmän muutosehdotuksesta yhdistyslain osalta

Yhdistyslain 17 §:n 1 momentti (perinteisen kokouksen määritelmä), 22 § (viittauksen selvennys), 24 §:n 2 momentti (kokouskutsun sisältö etäosallistumisesta, verkkokokouksesta ja ennakoilmoittautumisesta), 25 §:n 2 momentti (ennakoilmoittautumisvelvollisuuden sisällön tarkistus), 26 § (toimitusjohtajan esteellisyys yhdistyksen kokouksessa), 27 §:n 2 momentti (jäsen- ja liittoäänestystä koskevan helpotetun sääntömuutoksen soveltamisalan rajoitus, joka liittyy jäsen- ja liittoäänestyksen käyttöalan laajentamiseen), 29 § (avoin äänestys mahdolliseksi myös suhteellisessa vaalissa), 30 § (äänestys- ja vaalijärjestysvaatimuksen rajoittaminen jäsen- ja liittoäänestykseen), 32 § (moiteoikeus myös toimitusjohtajalle), 33 § (kanneoikeus myös toimitusjohtajalle), 39 § (toimitusjohtajan vahingonkorvausvelvollisuus ja johdon vahingonkorvausvastuun rajoittaminen muuta yhteisö- ja säätiölainsäädäntöä vastaavasti), 40 § (pakollisen lopputilityskokouksen tilalle lopputilityksen saatavana pitovelvollisuus), 43 § (lakkautettavan yhdistyksen varojen käyttäminen), 48 § ja 52 § (mahdollisen toimitusjohtajan huomioon ottaminen perus- ja muutosilmoituksessa yhdistysrekisteriin), voimaatulosäännös (ehdotetaan tulemaan voimaan 1.7.2022), siirtymäsäännökset (kokouskutsuajan ja ennakoilmoittautumisen määräajan suhde, ennen lain muutosta käytössä ollut toimitusjohtaja-nimike ja vahingonkorvausvastuu ennen lain muutosta aiheutetusta vahingosta).

Suurin osa näistä säännöksistä on tarpeettomia. Vain 22, 27, 2 30 ja 32 § näyttävät aiheellisilta. Ei pidä ehdottaa tarpeettomia muutoksia. Vastustan tällaisia muutoksia.

Toimitusjohtajalle annettava itsenäinen moiteoikeus on vaarallinen ehdotus, joka voi johtaa kestävämmään tilanteeseen yhdistyksessä, jossa moiteoikeuden käytöstä riidellään.

14. Muut yhdistyslakiin tai siihen liittyviin suosituksiin (esim. hyvä hallintotapa) tai ohjeisiin liittyvät kommentit

Tässä voit kommentoida yhdistyslakia siltä osin kuin asiaa ei ole käsitelty työryhmän mietinnössä.

Nykyinen säännös yhdistyslain 41 §:n 4 momentissa on poistettava yhdistymistysautonomian vastaisena, kun se antaa rekisteriviranomaiselle oikeuden poistaa yhdistys yhdistysrekisteristä, jos sillä ei ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista puheenjohtajaa. Kyseessä on tosiasiallisesti yhdistyksen lakkauttamisesta, vaikka se voi toimia varapuheenjohtajan ja nimenkirjoittajan

valtuuksin. Liitossa, jossa liittokokous valitsee hallituksen puheenjohtajan, kokousväli voi olla kaksi vuotta.

15. Uusi toimintaryhmälaki

Työryhmän ehdotuksen mukainen uudessa laissa säänneltävä toimintaryhmä on yhdistystoiminnalle vaihtoehtoinen kansalaistoiminnan organisointimuoto. Toimintaryhmä edistää yhteisen aatteellisen tarkoituksen toteutumista. Tarkoituksena ei voi olla voiton tai muun taloudellisen edun hankkiminen siihen osalliselle.

Toimintaryhmän sisäisissä suhteissa on laaja sopimusvapaus – ei esim. pakollista hallitusta eikä jäsenten kokousta. Toimintaryhmän sisäinen viestintä ja päätöksenteko voidaan toteuttaa siten esim. some-palvelussa.

Toimintaryhmä syntyy rekisteröinnillä (PRH:een toimintaryhmärekisteri). Rekisteröinti on määräaikainen (3 vuotta). Jos rekisteröintiä ei uusita, toimintaryhmä poistetaan rekisteristä.

Rekisteröity toimintaryhmä on oikeushenkilö. Toimintaryhmällä on ainakin yksi edustaja, jolla voi edustaa ryhmää kaikissa toimissa. Toimintaryhmän puolesta toiminut ja tointa koskevaan päätökseen osallistunut ryhmän edustaja ja jäsen vastaavat henkilökohtaisesti, jos velkoja ei saa suoritusta toimintaryhmältä. Ryhmän edustaja ja jäsen voivat milloin tahansa erota.

Toimintaryhmän kevennetty tilinpito (ks. Edellä kysymys 11. pienistä yhdistyksistä), jos tuotot enintään 30 000 €/v eikä muuta säännöissä tai päätetty. Toimintaryhmälakiin lisäksi säännökset oikeuspaikasta, toimintaryhmän edustajan vahingonkorvausvelvollisuudesta, toimintaryhmän purkamisesta, konkurssista, muuttamisesta rekisteröidyksi yhdistykseksi ja rangaistusvastuusta.

Ei kantaa

Perustelut

Uuden yhteisömuodon perustaminen edellyttää laajaa valmistelua. Olisi käytävä läpi koko se lainsäädäntö, jossa yhdistyksistä säädetään. Ilman tällaista selvitystä en pysty ottamaan kantaa toimintaryhmiin. Sitä paitsi tuntumani on, että useimmat tällaiset ryhmät eivät halua olla missään tekemisissä viranomaisten kanssa.

16. Mietinnön yleisperusteluiden kommentit

Tässä voit kommentoida työryhmän mietinnön yleisperusteluita

Yleisperustelut sisältävät työryhmän

- selvitykset yhdistyslainsäädännön sisällöstä ja yhdistyskäytännöstä, muusta yhteisölainsäädännöstä vastaavien asioiden osalta ja yhdistystoiminnan sääntelyn ulkomaiden lainsäädännössä,
- arvion nykytilasta ja toimeksiannon mukaiset tavoitteet,
- määrittämät sääntelyvaihtoehdot, arvion vaihtoehdoista ja työryhmän ehdotuksen yleiset perustelut kunkin asian osalta, sekä
- ehdotuksen riippuvuuden muista hankkeista ja suhteen valtion talousarvioesitykseen

Jos mietintöä tarkastelee kokonaisuutena, näyttää työryhmä valinneen linjakseen yhteisöoikeuden yhdenmukaistamisen siten, että osakeyhtiölaista ja osin muista taloudellisista yhteisöistä otetaan mallia yhdistyslakiin. En kannata tällaista linjausta. Se on myös omituinen. Yhdistysten asema

kansalaisvaikuttamisessa ja kansalaisyhteiskunnassa on keskeinen. Ei kansalaisvaikuttamista ja kansalaisyhteiskuntaa tule tarkastella osakeyhtiöiden ja muiden taloudellisten yhteisöjen suunnasta. Yhdistyslakia on kehitettävä yhdistystoiminnan omalta pohjalta. Se on perustuslain 13 §:n 3 momentin tarkoittama laki yhdistymisvapauden käyttämisestä. Tällaista asemaa ei ole muilla yhteisöillä.

Muut kommentit

Voitte kirjoittaa muut kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Lauri Aarne Pekka Tarasti